

Asia: VN/9807/2026

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2027

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot ehdotettaviin muutoksiin

-

Palveluluokitus HHTPP

Kommentit muutoksiin

Palveluluokitusten täsmennykset tarpeellisia, etenkin palveluluokan 6020 palvelukuvauksen tarkennus on tervetullut.

Investointisuunnitelma HHIS

Yleiset kommentit muutoksiin ja aikataulumuutokseen (31.12 -> 31.5.)

-

Kommentit taulukkoon hs-t01: vastausvaihtoehtojen rajaus ja palveluryhmittely

Kommentit

HS-t01: Todella hyvä muutos tuo vastausvaihtoehtojen tuominen lomakkeelle. Tällöin ei tule ainakaan kirjoitusvirheiden vuoksi palautuksia/kysymyksiä raporttiin liittyen.

Kommentit taulukkoon hs-t02: täydentävät tiedot ja tekstiosan erillisraportoinnista luopuminen

Kommentit

Hyvä, että kaikki tieto raportoidaan samalla lomakkeella. Tekstikenttien merkkimäärän tulee olla sellainen, että kaikki tarvittava tieto mahtuu soluun. Tekstikenttä saattaa aiheuttaa toteuttamistavasta riippuen teknisiä haasteita automaattiseen raportointiin eli kannattaa toteutuksessa huomioida myös järjestelmätoimittajien kommentit.

Kommentit taulukkoon hs-t03: pitkäaikaisten hyödykkeiden luovutukset

Kommentit

-

Ostolaskujen raportointi OTI ja OTU

Yleiset kommentit ostolaskutietojen raportointiin ja ehdotettuun aikatauluun (20.pv kuukausittain)

Jos lain voimaantulo siirtyy, niin tulee myös ostolaskujen toimitusvelvollisuuden alkamisen siirtyä. Toimittajien perehdyttäminen ja oikeiden laskuformaattien lähettäminen julkishallinnolle on myös valtion vastuulla hyvissä ajoin ennen raportoinnin alkamista.

Tositepäivämääränä tulisi käyttää kirjanpidon kirjauspäivämäärää eli sitä kuukautta mille ostolasku on kirjanpidossa kirjattu. Ehdotettu raportointipäivämäärä on riittävä, mutta joulukuun tietojen toimittaminen tilinpäätöksen näkökulmasta voisi olla myöhemmin.

Kommentit solutasoisiin tietosisältöihin: onko tiedot toimitettavissa, mitä haasteita tiedon toimittamisessa voi olla (yksilöi solut joissa haasteita)

Kommentit

OTI-raportoinnin osalta valtaosa otsikko- ja tiliöintirivitiedoista on toimitettavissa, mutta jotkut tietokentät edellyttävät tietojen rikastamista, manuaalista täydentämistä tai pysyviä muutoksia nykyisiin prosesseihin ja järjestelmiin. Erityisiä haasteita aiheuttavat kilpailutustunniste (OTI C0030), turvakoodi (OTI C0040) sekä palveluluokkatunnus (OTI C0170).

Kilpailutustunnisteen osalta koonti- ja varastolaskut muodostavat merkittävän ongelman, koska samalla laskulla voi olla useamman sopimuksen tai kilpailutuksen tuotteita. Tunnisteen yksiselitteinen liittäminen laskuun ei ole mahdollista ilman automaation purkamista ja laskujen pilkkomista, mikä lisäisi laskumääriä, kustannuksia ja manuaalista työtä merkittävästi.

Turvakoodin osalta nykyiset ostolaskujärjestelmien luottamuksellisuusmerkinnät on tarkoitettu sisäisen näkyvyyden rajaamiseen, eivätkä sellaisenaan vastaa raportointitarpeita. Turvakoodin tuottaminen edellyttää manuaalista tulkintaa tai toimittajakohtaista ohjeistusta, jonka vaikutus on käytännössä rajallinen.

Palveluluokkatiedon tuottaminen on haastavaa. Tiedon tuottaminen edellyttää vastaavuustaulukoita, eikä raportointi vastaa todellista käytön mukaista kohdentumista.

OTU-raportoinnin (tuoterivit) osalta haasteet ovat olennaisesti suuremmat. Tuoterivitiedot ovat osin vapaamuotoisia, vaihtelevat toimittajittain, mahdollisesti puuttuvat osalta laskuista kokonaan. Erityisesti tuotteen tai palvelun nimi/kuvaus -kenttä (OTU C0060) sisältää tietoa, jonka sisältöön

raportointivelvollinen ei voi vaikuttaa. Tuoterivitietojen toteuttaminen on myös kallista siihen verrattuna mitä hyötyjä tiedoista on raportoinnissa

Henkilötiedot ja välillisen paljastumisen riski: kuinka tunnistatte ja rajaatte pois ne tiedot, joita ei tule raportoida.

Kommentit

Raportointivelvoite siirtää vastuun henkilötietojen ja erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen poissulkemisesta raportointivelvolliselle taholle, vaikka raportointivelvollisella ei ole tosiasiallisia keinoja vaikuttaa laskuttajien tuottaman laskusanoman sisältöön.

Eryteisesti tuoterivitiedoissa henkilötietoja voi esiintyä suoraan tai välillisesti, esimerkiksi nimien, asiakasryhmien, hoitotilanteiden tai ajanjaksojen kautta. Tällaisten tietojen tunnistaminen ei ole luotettavasti automatisoitavissa. Käytännössä henkilötietojen tunnistaminen ja poissulkeminen on mahdollista vain manuaalisella tarkastuksella, joka edellyttää tuoterivien sisällön yksityiskohtaista läpikäyntiä ennen raportointia.

Kuukausittainen raportointiaikataulu, laaja tietosisältö sekä se, että yksikin validointivirhe edellyttää koko aineiston uudelleen toimittamista, heikentävät mahdollisuuksia huolelliseen ennakkotarkastukseen ja lisäävät merkittävästi tietosuojaan liittyviä riskejä.

Arvioi asetuksella annettavan tietosisällön toimittamisen kustannuksia (perustamiskustannukset ja vuosittaiset pysyvät kustannukset)

Kommentit

Perustamiskustannukset muodostuvat erityisesti järjestelmä- ja integraatiomuutoksista, raportointiratkaisun rakentamisesta, vastaavuustaulukko- ja rikastamislogiikoista, kilpailutustunnisteen ja turvakoodin tuottamiseen liittyvistä muutoksista sekä toimittajien ja oman organisaation ohjeistamisesta. Lisäksi kustannuksia syntyy nykyisten automaatioiden purkamisesta tai heikentymisestä. Kertaluonteisten kustannusten täsmällinen arviointi on vaikeaa, mutta ne ovat merkittäviä ja kohdistuvat useaan keskeiseen prosessiin.

Vuosittaiset pysyvät kustannukset syntyvät erityisesti manuaalisesta aineiston tarkastuksesta (kilpailutustunnisteet, turvakoodit, henkilötiedot), virheiden korjaamisesta ja raportointiaineiston uudelleen toimittamisesta, luokitus- ja vastaavuustaulujen ylläpidosta sekä siitä, että raportointi ei korvaa organisaation omia ostolaskudatan tuotantotarpeita vaan jää pysyväksi päällekkäiseksi työksi. Eryteisesti tuoterivitietojen pakollisuus kasvattaa pysyvää manuaalista työmäärää ja kustannuksia merkittävästi suhteessa niistä saatavaan hyötyyn.

Istukaissaari Kirsi
Provincia Oy